

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**VI науково-практична internet-конференція
з міжнародною участю**

**«МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ І
ХВОРОБ ТА ЇХ ФАРМАКОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ»**

**16 листопада 2023 р.
ХАРКІВ – Україна**

Чиняк О. С. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУПЕНЯ НАВАНТАЖЕННЯ ОПІКУНІВ ІЗ РІЗНИМИ ТИПАМИ ДЕМЕНЦІЇ	501
Шаламай У. П. ГОРМОНАЛЬНИЙ ТИРЕОЇДНИЙ ПРОФІЛЬ У ДІТЕЙ ІЗ ЛАТЕНТНОЮ СИДЕРОПЕНІЄЮ	503
Шаповал О. В., Проценко О. С. АЛГОРИТМ ВИВЧЕННЯ МОРФОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СИСТЕМ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ	505
Ширяєва Л. Г., Сухарєва Л. П., Мирошниченко М. С. СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ РЕВМАТОЇДНОГО АРТРИТУ	508
Штикер А. С., Молодан Д. В. XEN1101 – НОВЕ ВІДКРИТТЯ У ЛІКУВАННІ РЕЗИСТЕНТНОЇ ФОКАЛЬНОЇ ЕПІЛЕПСІЇ	510
Щербак С. А., Древаль М. В. ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ У КУРСТАНТІВ – УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ПОРІВНЯНО З КУРСАНТАМИ, ЩО НЕ МАЛИ ТАКОГО ДОСВІДУ	512
Щокіна К. Г., Томащук А. В., Белік Г. В. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ МІСЦЕВИХ АНЕСТЕТИКІВ В УКРАЇНІ	513
Юзьків І. Б. ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ПЕРЕКИСНОГО ОКИСНЕННЯ ЛІПІДІВ ТА БІЛКІВ ЗА УМОВ ЙОДОДЕФІЦИТУ, ДЕФІЦИТУ ВІТАМІНУ D ТА ЇХ ПОЄДНАННЯ З УРАХУВАННЯМ СТАТІ	515
Яджин О. В., Соломенчук Т. М. ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ДОБОВОГО ПРОФІЛЮ АРТЕРІАЛЬНОГО ТИСКУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД РІВНЯ ШКФ У ПАЦІЄНТІВ З ГОСТРИМ КОРОНАРНИМ СИНДРОМОМ	516
Яремій І. М., Яремій К. М., Команюк Л. В., Кучинська В. В. ВПЛИВ RHODIOLAЕ EXTRACTUM FLUIDUM НА ВМІСТ ТБК-АКТИВНИХ ПРОДУКТІВ ТА ОКИСНО-МОДИФІКОВАНИХ БІЛКІВ У НИРКАХ ЩУРІВ ІЗ ДЕКСАМЕТАЗОНОВИМ ДІАБЕТОМ	518

СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ РЕВМАТОЇДНОГО АРТРИТУ

Ширяєва Л. Г., Сухарєва Л. П., Мирошниченко М. С.

Харківський національний медичний університет,

м. Харків, Україна

lhshyriaieva.2m21@knu.edu.ua

Вступ. Ревматоїдний артрит (РА) – системне захворювання, яке пов’язане із запаленням в сполучній та кістковій тканинах суглобів та характеризується позасуглобовими проявами. За даними Всесвітньої Організації Охорони Здоров’я на РА страждає близько чотирнадцяти мільйонів людей в усьому світі. До 2022 року в Україні налічувалось близько 0,4% (110 тис.) людей, які страждають на це захворювання. РА має невідому етіологію, важкі прояви, що значно погіршують якість життя хворих, а відсутність лікування тягне за собою важкі наслідки, такі як інвалідизація. В Україні лише 2,5% пацієнтів спроможні за власний рахунок регулярно купувати лікарські засоби задля ефективного лікування середньо-тяжкого чи тяжкого ступеня РА. Тож розглядання цього питання є актуальним на даний час.

Мета. Дослідити механізми розвитку ревматоїдного артрити та значення спадковості у розвитку цього захворювання.

Матеріали та методи. Огляд зарубіжної та вітчизняної літератури, наукових статей.

Результати та їх обговорення. Вважається, що в основі такого захворювання як ревматоїдний артрит лежать імунопатологічні реакції. Спочатку діє певний збудник, який здатен спричинити порушення в роботі імунної системи. Далі утворюються імунні комплекси, які відкладаються у тканинах і стають причиною пошкодження суглобів. Імунна система людини надалі помилково атакує власні тканини суглобів, викликає їх деструкцію та деформацію.

Є дані про те, що основною ланкою патогенезу ревматоїдного артрити є дефіцит лімфоцитів, а саме Т – супресорів. Певний причинний фактор викликає пошкодження в синовіальній оболонці суглобів, де надалі розвивається імунна реакція, при якій виділяються антитіла на антиген — ревматоїдні фактори (RF) проти Fc-фрагменту людського імуноглобуліну G. При цьому будуть утворюватися імунні комплекси, які стимулюватимуть секрецію Т-хелперами цитокінів, які в свою чергу залучають в синовіальну оболонку і порожнину суглобів імуніцити.

Імунні комплекси фагоцитуються клітинами нейтрофілами та макрофагами синовіальної оболонки суглоба. В розвитку РА значну роль грає надмірна продукція фактора некрозу пухлин (TNF- α), кінінів, простагландинів, лізосомальної гідролази, протеолітичних мікросомальних ферментів, які викликають деструкцію суглоба. В крові циркулюють антицитрулінові антитіла (АСРА) та RF. Доведено, що АСРА є стимулом для активації макрофагів. Моноцити перетворюються на макрофаги і останні, активуючись, синтезують

TNF. Т-клітини та В-клітини також є одними з основних джерел TNF в ураженій ревматоїдним артритом синовіальній оболонці.

Молекулою-попередником є TNF- α , яка утворюється як трансмембранний білок (memTNF), що надалі розщеплюється ферментом – металопротеїназою і це призводить до вивільнення розчинного TNF (sTNF) .

Також в розвитку РА відіграють роль інтерлейкіни. TNF є регулятором патогенезу РА, бо активує клітини ендотелію і залучає прозапальні клітини, а саме макрофаги та синовіальні фібробласти, які надалі виділяють прозапальні цитокіни, такі як IL-6, IL-1 β та TNF. Внаслідок цього виникає хронічне запалення, яке веде до деградації хрящової тканини, а надалі і кістки. Це відбувається внаслідок інфільтрації тканини хряща трансформованими пухлиноподібними синовіальними фібробластами. На суглобових поверхнях з'являються ділянки ерозії. В суглобах формується клітинно-фіброзний панус, що надалі веде до деформації та облітерації порожнини суглоба. Як результат – розвивається нерухомість в деформованих суглобах – анкілоз.

Генетична схильність є одним із сприяючих факторів розвитку РА на ряду з наявністю гормональних розладів, переохолодження, сильних стресових ситуацій. В осіб, які мають генетичну схильність, цитрулінація, посттрансляційна модифікація, що характеризується перетворенням аргініну на цитрулін, викликає імунну відповідь, яка призводить до виробництва АСРА, які, як ми вже визначили, тісно пов'язані з розвитком РА.

Висновки. На жаль, механізм розвитку ревматоїдного артриту ще не до кінця з'ясований. Досліджено, що аутоантитіла проти IgG утворюють імунні комплекси, які приваблюють макрофагів до синовіальної оболонки і в порожнину суглоба, що здатні руйнувати суглобову поверхню, хрящ і надалі – кістку. Доведена роль антицитрулінових антитіл, фактора некрозу пухлин, інтерлейкінів в розвитку ревматоїдного артриту. Внаслідок проліферації в пошкоджених суглобах фібробласти заміщують дефекти сполучною тканиною – розвивається анкілоз. Тож розгляд механізмів розвитку ревматоїдного артриту продовжується й надалі.

Ключові слова: ревматоїдний артрит, механізм розвитку, антицитрулінові антитіла, імунopatологічні реакції.

Scientific publication

VIth scientific and practical internet-conference for the international participation

MECHANISMS OF PATHOLOGICAL PROCESSES DEVELOPMENT AND DISEASES, THEIR PHARMACOLOGICAL CORRECTION

Collected papers of VIth scientific and practical internet-conference for the international participation

(November 16, 2023)

Signed to print 14.11.2023. Format 60x84/16. Paper is offset.

Font of Times New Roman. Risograph printing.

Conventional printed sheets 5,8.

100 copies were printed. Order from 15.11.2023. The price negotiated.

Printed from make-up page in the print-house of FOP Zanochkin D.L.

16 George Tarasenko str., Kharkiv, Ukraine, tel. (057) 757-93-82